

De laatste week was er in de gehele Nederlandse pers en op de sociale media veel te doen over een nieuwe App van het Humanistisch Verbond: Appen met Spinoza. Via WhatsApp kan je van een AI-Spinoza een antwoordt krijgen op levensvragen.

Tekst: Jan Mendrik, jmendrik@gmail.com

+31 6 33024084

~Baruch Spinoza

Bron foto: site van het Humanistisch Verbond

Een leuk idee en Spinoza heeft zeker iets te zeggen over levensvragen. Wie weet zetten de antwoorden mensen op denkspoor dat hen verder kan helpen.

De Volkskrant sprak al over de “broekzakfilosoof”. De Volkskrant heeft ook gesproken met Robbert Bodegraven, directeur van het Humanistisch verbod: “...De chatbot is dus niet ontwikkeld om concrete antwoorden te geven, benadrukt Bodegraven. ‘Het moet een aanzet zijn om beter na te denken over diepere vragen.’ De ochtend na de lancering hebben ruim zeshonderd mensen het nummer van de filosoof opgeslagen...”

Dat het inderdaad druk is bij de App bleek mij ook toen ik donderdagavond (22 augustus 2024 om 18:27 u) een vraag stelde. Pas de volgende ochtend om 7:52 u kwam het antwoord.

Vraag:

Geeft Spinoza mij troost bij tegenvallers in het leven en in mijn angst voor de dood?

Antwoord:

Spinoza troost mij in moeilijke tijden en mijn angst voor de dood door mij te laten zien dat alles wat er gebeurt een oorzaak heeft en dat deze gebeurtenissen volgens natuurlijke wetten verlopen. Door dit inzicht kan ik meer acceptatie vinden in de tegenvallers die ik ervaar en mijn angst voor de dood beter begrijpen. Het universum is verbonden en alles heeft zijn plaats en reden. Emoties zijn een gevolg van ons begrip van de wereld om ons heen, en door zelfkennis en begrip kunnen we hier beter mee omgaan. Laten we samen de kracht van de mens omarmen en streven naar een betere wereld. Blijf positief en geef niet op, want er is altijd hoop en troost te vinden in de filosofie van Spinoza.

Om te vergelijken heb ik dezelfde vraag ook eens direct voorgelegd aan enkele AI systemen.

Hierbij het antwoord van Claude 3.5 Sonnet (het antwoord kwam in een fractie van een seconde, en is wat uitgebreider):

Spinoza's filosofie kan inderdaad troost bieden bij tegenvallers en angst voor de dood. Hier zijn enkele kernpunten van zijn denken die hierbij kunnen helpen:

- *Determinisme: Spinoza gelooft dat alles wat gebeurt noodzakelijk is en voortvloeit uit de natuur van het universum. Dit kan helpen om tegenvallers te accepteren als onvermijdelijke gebeurtenissen.*

- *Emoties begrijpen: Hij moedigt aan om onze emoties te analyseren en te begrijpen, wat kan leiden tot meer controle over onze reacties op tegenspoed.*
- *Sub specie aeternitatis: Door dingen vanuit het perspectief van de eeuwigheid te bekijken, kunnen we onze dagelijkse zorgen in een breder perspectief plaatsen.*
- *Eenheid met de natuur: Spinoza ziet alles als deel van één substantie (God of Natuur). Dit kan helpen om je verbonden te voelen met het grotere geheel.*
- *Onsterfelijkheid van het intellect: Hoewel hij niet in persoonlijke onsterfelijkheid gelooft, stelt Spinoza dat ons begrip van de eeuwige waarheden een vorm van onsterfelijkheid is.*
- *Amor Dei intellectualis: Door intellectuele liefde voor God/Natuur te ontwikkelen, kunnen we een staat van gemoedsrust bereiken.*
- *Focus op het leven: Spinoza stelt dat een wijs persoon meer over het leven nadenkt dan over de dood.*

Deze ideeën kunnen helpen om tegenvallers te accepteren en de angst voor de dood te verminderen door een ander perspectief te bieden op onze plaats in het universum.

Best een mooie inleiding in de antwoorden die Spinoza te bieden heeft. Hopelijk helpt het mensen verder. Maar de theorie alleen zal niet voldoende zijn. Het zou mooi zijn als het gaat leven in gesprekken tussen mensen.

Enkele van de bronnen:

Humanistisch Verbond, Trouw, Volkskrant, Algemeen Dagblad, Het Parool, NPO radio 1, The Next Web

Humanistisch Verband

<https://www.humanistischverbond.nl/appen-met-spinoza/>

Trouw

<https://www.trouw.nl/religie-filosofie/whatsappen-met-filosoof-spinoza-vanaf-vandaag-kan-het~bf91f0d7/>

Volkskrant

<https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2024/over-de-diepere-vragen-des-levens-kun-je-nu-appen-met-je-eigen-broekzakfilosoof-baruch-spinoza~v1154557/>

Algemeen Dagblad

<https://www.ad.nl/tech/whatsappen-met-spinoza-17de-eeuwse-filosoof-geeft-via-ai-antwoord-op-levensvragen~aba085d66/>

Het Parool

<https://www.humanistischverbond.nl/appen-met-spinoza/#:~:text=Als%20Humanistisch%20Verbond%20willen%20we,%2C%20gelijkheid%2C%20verantwoordelijkheid%20en%20verbondenheid.>

NPO 1 radio

<https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nos-met-het-oog-op-morgen/9cd03b42-b822-4d32-89b4-262f80a39e9d/2024-08-20-whatsappen-met-filosoof-spinoza-over-levensvragen>

The Next Web

<https://thenextweb.com/news/should-we-deport-musk-to-mars-we-asked-17th-century-philosopher-spinozas-ai-twin>

Artikel geplaatst op www.spinozakringsoest.nl dd. 23 aug 2024